

Súd: Okresný súd Bratislava V
Spisová značka: 15C/20/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1513202338
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zdenka Kleimanová
ECLI: ECLI:SK:OSBA5:2015:1513202338.10

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava V v konaní pred samosudkyňou JUDr. Zdenkou Kleimanovou v právnej veci navrhovateľky: D. Z., nar. X.XX.XXXX, bytom D., Q. XX, t.č. J. centrum D. života, D., K. 4, zast. K. K. J., bytom D., I. XX, proti odporcom: 1. F. Z., nar. X.XX.XXXX, byt. D., C. XX. zast. Mgr. Igorom Schweighoferom, advokátom so sídlom v Bratislave, Holíčska 28 a 2. O. Z., nar. XX.X.XXXX, bytom C. K., C. XX, o určenie výživného na plnoleté dieťa takto

rozhodol:

Odporca v 1. rade je p o v i n n ý platiť navrhovateľke výživné vo výške 150,- EUR mesačne, počnúc dňom 1.2.2013, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred.

Zročné výživné za čas od 1.2.2013 do 30.6.2015 vo výške 2.350,- EUR súd p o v o ľ u j e odporcovi v 1. rade splácať v mesačných splátkach po 30,- EUR mesačne, splatných spolu s bežným výživným, počnúc mesiacom júl 2015, pod stratou výhody splátok.

Súd návrh voči odporcovi v 1. rade vo zvyšku 50,- EUR z a m i e t a .

Žiadny z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľka sa návrhom podaným na súd dňa 6.2.2013 domáhala, aby súd určil odporcovi 1. - otcovi - povinnosť platiť jej výživné vo výške 200,- EUR a odporčkyni 2. - matke - povinnosť platiť jej výživné vo výške 100,- EUR mesačne. Dôvodila tým, že je študentkou 2. ročníka denného štúdia strednej súkromnej odbornej školy Z. na Z. ulici XX v D., odporcovia, ktorí sú jej rodičia, jej na výživu ničím neprispievajú. Od augusta 2009 nežije s nimi v spoločnej domácnosti. Bývala u príbuzných, kamarátok, v podnájme, a 6 mesiacov aj v útulku pre bezdomovcov, teraz je v krízovom centre. Živí sa len tým, čo zarobí ako brigádnička popri štúdiu vo večerných a nočných hodinách, pričom ošetrujúca lekárka psychiatricka jej odporúča pracovať čo najmenej s ohľadom na psychickú aj fyzickú záťaž jej organizmu. Jej mesačné náklady sú cca 450 - 500 EUR, z toho na ubytovanie v krízovom centre 140 EUR, lieky 25 EUR, školné 16,50 EUR, hygiena, drogéria, školské potreby 80 EUR, strava 120 EUR, električenka 12 EUR telefón 30 EUR, internet 20 EUR.

V priebehu konania bola odporcom predbežným opatrením uložená povinnosť platiť výživné navrhovateľke, každému po 100,- EUR mesačne.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov a listinami a to rodným listom navrhovateľky, potvrdením o návšteve školy a výške školného, rozhodnutím Sociálnej poisťovne o priznaní invalidného dôchodku, Dohodou o pracovnej činnosti, Potvrdením Krízového centra o ubytovaní, lekáorskými

správami navrhovateľky, potvrdeniami o príjmoch odporcov a ďalšími listinami tvoriacimi obsah spisu a zistil nasledovný skutkový stav:

Navrhovateľka je dcérou odporcov. V školskom roku 2012/2013 bola študentkou 2. ročníka a v šk. roku 2013/2014 bola študentkou 3. ročníka denného štúdia I. strednej odbornej školy Z. v D.. Podľa potvrdenia školy je na šk. r. 2013/2014 určený príspevok rodičov - školné vo výške 500,- EUR na rok, škola schválila navrhovateľke zaplataenie tohto príspevku v splátkach: I. platba do 15.9.2013 - 200,- EUR, 2. platba do 15.12.2013 - 150,- EUR a 3. platba do 15.4.2014 - 150,- EUR. Navrhovateľka 1. platbu zaplatila dňa 11.9.2013. Navrhovateľka je od 9.11.2012 ubytovaná v J. centre D. do života - v časti útulok, poplatok za služby v tomto zariadení do septembra 2013 bol 130 - 140 EUR, od septembra 2013 je 105 EUR mesačne. Podľa Rozhodnutia Sociálnej poisťovne zo dňa 25.3.2013, navrhovateľke bol od 1.1.2013 priznaný invalidný dôchodok vo výške 185,50 EUR mesačne. Navrhovateľka má od 19.3.2013 uzavretú so spoločnosťou Z. house s.r.o. D. dohodu o pracovnej činnosti podľa § 228a ZP, na základe ktorej vykonáva upratovacie práce v rozsahu 10 hodín týždenne za hodinovú mzdu vo výške 2,- EUR. Podľa správy K.. V. S. - psychiatricky, je odporkyňa v ambulantnej starostlivosti Denného psychiatrického stacionára od apríla 2012, predtým bola v starostlivosti detského psychiatra. Absolvuje pravidelné kontroly a ambulantný režim s farmakoterapiou aj činnosťou a režimovou terapiou s psychotherapeutickými intervenciami. V rámci jej duševného stavu lekárka neodporúča dlhodobú pracovnú činnosť a v žiadnom prípade nočnú prácu.

Navrhovateľka na pojednávaní zotrvala na svojom návrhu tak, ako bol podaný písomne. V období od 5.11. do 20.11.2013 bola hospitalizovaná, bolo jej diagnostikované ďalšie ochorenie a určená ďalšia liečba, čím sa jej náklady na lieky zvýšili na sumu 40,- EUR mesačne a počas PN nedosahovala príjmy z brigádnickej činnosti..

Odporca 1. na pojednávaní uvádzal, že vzhľadom na svoje príjmy a výdavky je schopný navrhovateľke platiť výživné maximálne vo výške 100,- EUR. Je živnostník, vykonáva čistiace a upratovacie práce pre spoločnosť P. & I. F. K. s.r.o. a z tejto činnosti má mesačný príjem 1.150,- EUR brutto. Z toho platí zamestnanca K. U. vo výške 240,- EUR mesačne, ďalšie náklady má na bývanie a stravu vrátane hygieny 250,- EUR, na pôžičku 120 EUR, na prevádzku auta, ktoré potrebuje k práci má náklady 120,- EUR, na telefón 30,- EUR a 20,- EUR na lieky, ktoré berie na trombózu.

Odporkyňa v 2. rade na pojednávaní uviedla, že je ochotná platiť navrhovateľke výživné v požadovanej výške 100,- EUR. Jej príjem je okolo 400 - 500 EUR, z toho platí pôžičky 180,- EUR. Tiež má výdavky na telefón, lieky a iné.

Súd dňa 21.11.2013 vyhlásil rozsudok, ktorým odporcu v 1. rade zaviazal platiť navrhovateľke výživné od 1.2.2013 vo výške 180,- EUR mesačne a odporkyňu v 2. rade vo výške 100,- EUR mesačne. Obidvom odporcom povolil splácať zročné výživné v splátkach. Rozsudok voči odporkyňi v 2. rade nadobudol právoplatnosť dňa 13.1.2014.

Na základe odvolania odporcu v 1. rade, Krajský súd v Bratislave uznesením č. 4Co 161/2014-88 zo dňa 29.5.2014 zrušil rozsudok súdu prvého stupňa vo všetkých častiach výroku týkajúcich sa odporcu v 1. rade a vec vrátil na ďalšie konanie.

Odvolací súd v odôvodnení zrušujúceho uznesenia vytykal prvostupňovému súdu, že sa dostatočne nevysporiadal s vysvetlením, na základe akých konkrétnych zistení vyhodnotil návrh vo vzťahu k odporcovi 1. za dôvodný v priznanej výške 180,- EUR a na základe akých relevantných zistení návrh vo výške 20,- EUR zamietol, prečo nezohľadnil, že odporca má živnostenské oprávnenie až od 1.3.2013, keď predtým vykonával len brigádnickej činnosť, s čím súvisí nielen zmena v jeho príjmoch, ale najmä vo výdavkoch, ďalej, že nevykonával dokazovanie k existencii ďalšej vyživovacej povinnosti odporcu a tiež konštatoval, že nebol daný priestor k záverečným rečiam účastníkov, čím im (odporcovi) bola odňatá možnosť konať pred súdom.

Súd v ďalšom konaní opätovne vypočul účastníkov a doplnil dokazovanie listinami:

Navrhovateľka v celom rozsahu zotrvala na svojom návrhu aj na doterajších prednesoch, naďalej požadovala od odporcu výživné vo výške 200 EUR. Uvádza, že v šk. r. 21014/15 je vo 4. ročníku strednej školy. Školné na tento posledný rok je určené vo výške 250 EUR, pričom jej škola umožnila splácať ho v mesačných splátkach po 25 EUR. Zároveň sa jej v tomto ročníku zvýšili náklady spojené so stužkovou slávnosťou, zakúpením učebníc potrebných k maturite a samotnou maturitou, poplatkami za prihlášku na vysokú školu, ktoré vyčíslila spolu vo výške 184 EUR. Uvádza, že bude pokračovať v štúdiu na vysokej škole, kde je prijatá bez prijímacích skúšok. Predložila vysvedčenie o maturitnej skúške, ktorú úspešne vykonala dňa 27.5.2015 a v spojení s vykonaním maturitnej skúšky získala výučný list v odbore 6444 4 čašník, servírka.

Odporca rovnako zotrval na všetkých doterajších prednesoch s tým, že výživné je schopný platiť len vo výške 100,- EUR. Vyhlásil, že nemá ďalšiu vyživovaciu povinnosť, vyživovacia povinnosť k synovi mu skončila začiatkom roka 2013. Poukázal na znížené náklady navrhovateľky spojené so školným v poslednom ročníku, predložil daňové priznanie za rok 2013 a 2014. Tiež žiadal, aby mu za mesiac február až 18.5.2015 súd neurčil vyživovaciu povinnosť, pretože v tomto čase bol bez príjmu, keď pre zmenu majiteľa budovy O. prestal pracovať pre spoločnosť P. & I. F. K. s.r.o, K. pozastavenú živnosť na X mesiacov, od XX.X.XXXX bol zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie, podľa rozhodnutia Sociálnej poisťovne zo dňa 7.4.2015 nemá nárok na dávku v nezamestnanosti. Od 19.5.2015 vykonáva pre spoločnosť H. I. s.r.o. baliace činnosti a manipuláciu s tovarom (sklad, I.). Za vykonávanie týchto prác vystavil dňa 31.5.2015 tejto spoločnosti faktúru na sumu 655,20 EUR. Úver, ktorý splácal, vyplatil zaňho jeho otec asi začiatkom roka 2015.

Podľa § 62 ods. 1 zákona o rodine (č. 36/2005 Z.z.) plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 cit. zák. obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 cit. zák. každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 62 ods. 5 cit. zák. výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 cit. zák. pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

Pri určovaní vyživovacej povinnosti sa posudzujú dve základné hľadiská. Sú to jednak odôvodnené potreby oprávneného a jednak schopnosti a možnosti povinného:

Pri posudzovaní odôvodnených potrieb sa vychádza z toho, že výživné nie je možné zužovať len na poskytovanie stravy, ale že ide o úhradu všetkých osobných potrieb. Potrebu je všetko, čo človek potrebuje pre život po stránke hmotnej a kultúrnej. Medzi osobné potreby, na ktorých úhradu je výživné určené patrí teda strava, náklady na ošatenie, zabezpečenie bývania, resp. náklady na bývanie, náklady na hygienické a domáce potreby, náklady na vzdelanie, kultúrne vyžitie a pod. Pritom zásadne nie je možné u všetkých týchto nákladov vychádzať z minimálnych hodnôt nutných na to, aby ich kryli, ale je treba vychádzať z určitého spoločenského priemeru a štandardu. Výživné má sústavne pokrývať plynule a priebežne nabiehajúce náklady na osobné potreby s možnosťou primeranej rezervy na pokrývanie jednorazových vyšších nákladov.

Pod pojmom schopnosti a možnosti povinného treba rozumieť jednak subjektívnu a jednak objektívnu zložku. Subjektívna zložka je daná vlastnosťami, zdravím, nadaním a vzdelaním povinného, objektívna zložka je potom daná reálnou možnosťou tieto schopnosti uplatniť vzhľadom na prostredie, v ktorom žije. Na základe oboch týchto zložiek je potom potrebné posúdiť, aké príjmy môže povinný objektívne

dosahovať a toto posúdenie je rozhodujúcim hľadiskom pre stanovenie výživného, nie zistenie, aký príjem v danej dobe fakticky dosahuje. V právnej teórii sa v tejto súvislosti hovorí o tom, že platí zásada potenciality, nie zásada fakticity príjmu. Rozsah výživného určený zákonnými hľadiskami by mal byť zásadne rovnaký v prípade, keď je výživné plnené dobrovoľne, tak aj v prípade, keď je určené súdom.

Po vyhodnotení vykonaného dokazovania v súlade s citovanými ustanoveniami zákona o rodine a zásadami súd dospel k záveru, že návrh bol podaný dôvodne. Navrhovateľka je dcérou odporcov, nie je schopná sama sa živiť, pretože sa štúdiom na strednej škole dennou formou, pripravuje na budúce povolanie, povinnosť rodičov vyživovať ju preto trvá.

Pri hodnotení odôvodnených potrieb oprávnenej navrhovateľky súd dospel k záveru, že tieto sú preukázané v roku 2013 v priemernej výške 490 EUR mesačne a v roku 2014 a 2015 v priemernej výške 470 EUR mesačne, pričom tieto sú preukázané ako minimálne hodnoty. Súd považoval za primerané náklady vyčíslené mesačne na stravu 120 EUR, hygienu, školské potreby a oblečenie 80 EUR, električku 12 EUR, lieky od 40 do 60 EUR, náklady na ubytovanie v r. 2013 priemerne 127 EUR a od septembra 2014 vo výške 105 EUR, náklady na školné 42 EUR v r. 2013 do 9/2014 a od 9/2014 vo výške 25 EUR mesačne. Na úhradu týchto nákladov jej rodičia ničím neprispievali. Jediný jej príjem bol invalidný dôchodok vo výške 185 EUR, od 1.1.2015 190 EUR a príjem z brigádnickej činnosti, ktorý však nebol pravidelný.

Súd vychádzal z možností a schopností obidvoch rodičov. Obidvaja rodičia majú vyživovaciu povinnosť len voči navrhovateľke, ďalšiu vyživovaciu povinnosť nemajú.

Matka navrhovateľky je zamestnaná v spoločnosti T. I. SR, a.s., HM C. K., za posledných XX mesiacov jej priemerný čistý mesačný príjem je 450,10 EUR. Vyživovaciu povinnosť voči navrhovateľke uznala vo výške 100,- EUR a túto vyživovaciu povinnosť aj riadne plní.

Otec navrhovateľky má na základe Osvedčenia o živnostenskom oprávnení od 4.3.2013 oprávnenie na vykonávanie živnosti I. Dokončovacie stavebné práce pri realizácii exteriérov a interiérov a 2. Čistiace a upratovacie práce. Súdu predložil Objednávku spoločnosti P. & I. F. K. s.r.o. na upratovacie práce v A. nábytku O. v mesiacoch marec až december 2013 za cenu 1.150,- EUR mesačne, a je preukázané, že táto spoločnosť mu na účet poukazovala od februára 2013 mesačne sumu 1.150,- EUR (č.l. 105), tvrdil, že iné príjmy nemá, v roku 2012 nevykonával živnosť, pracoval len na dohodu a za r. 2012 nepodal daňové priznanie. Z predloženého daňového priznania vyplýva, že základ dane za rok 2013 bol priznaný vo výške 1011,49 EUR a za rok 2014 bol priznaný vo výške 2201,01 EUR po znížení o nezdaniteľnú časť. Ďalej je preukázané, že od 19.5.2015 má odporca rozšírenú živnosť o Baliace činnosti, manipuláciu s tovarom, od tohto dňa uvedené práce vykonáva pre spoločnosť H. I. s.r.o. na základe jej objednávky prác od XX.X.XXXX do XX.XX.XXXX. Za vykonané práce vystavil odporca XX.X.XXXX faktúru na sumu 655,20 EUR (zrejme za 13 dní mesiaca máj).

Vychádzajúc z uvedených zásad o odôvodnených potrebách dieťaťa a o možnosti a schopnosti rodičov, súd určil odporcovi 1. platiť navrhovateľke výživné vo výške 150,- EUR mesačne od podania návrhu. Súd vychádzal z toho, že potreba výživného zo strany otca bola počas konania rôzna, v závislosti od nákladov navrhovateľky v jednotlivých rokoch, minimálne od 180 do 130 EUR. Avšak vzhľadom na to, že výživné bolo určované v čase štúdia navrhovateľky na strednej škole, ktoré je ku dňu 30.6.2015 skončené, celé je už zročné a sčasti už bolo zaplatené na základe predbežného opatrenia. Súd ho určil v tejto priemernej výške, pričom takto určené výživné zohľadňuje potrebu zvýšenia alebo zníženia v jednotlivých mesiacoch na základe potrieb navrhovateľky, resp. nedosahovania príjmov odporcu. Za daného skutkového stavu považoval za primerané na zabezpečenie potrieb navrhovateľky ako stredoškolačky výživné od matky vo výške 100,- EUR a od otca 150 EUR.

Súd zdôrazňuje, že pri určovaní výživného odporcovi v 1. rade vychádzal predovšetkým zo zásady jeho možností a schopností, pričom poukazuje na to, že vyživovacia povinnosť je základná a prvoradá povinnosť každého rodiča. Preukázateľné sú jeho príjmy vo výške 1.150 EUR brutto. Z daňových priznaní nie je zjavné, ktoré položky si započítal na dosahovaný príjem, preto daňové priznanie súd nepovažoval za dôkaz o dosahovaných príjmoch pre účely vyživovacej povinnosti. Ak by sa aj hrubý príjem znížil o 40 % nutných nákladov, čistý príjem by predstavoval sumu 690 EUR mesačne. Minimálne

takýto príjem môže dosahovať aj po 19.5.2015. Súd neprihliadal na tvrdené náklady na spolupracovníka (ktorého nezamestnával), ani na náklady na úver, pretože tieto náklady nemajú prednosť pred výživným. Odporca ako živnostník so širokou oblasťou činností má schopnosti aj možnosti zvýšiť svoj príjem v regióne Bratislava a okolie, kde je dopyt po takýchto službách. Je povinný vyvinúť maximálne úsilie, aby zákonnú aj morálnu vyživovaciu povinnosť mohol plniť v určenej výške bez ohrozenia vlastnej výživy. Odporca nepreukázal závažné zdravotné alebo iné dôvody, ktoré by mu bránili dosahovať vyššie príjmy, bola zrejma jeho nechúť platiť navrhovateľke výživné v dôsledku ich narušených vzťahov, pasívne len tvrdil, že nemá dostatočné príjmy. Súd tak vychádzal zo zásady potenciality príjmu odporcu, keďže nie sú inak preukázané jeho skutočné príjmy.

Vo zvyšku nároku vo výške 50,- EUR súd návrh voči odporcovi I. zamietol, keď tento nárok presahuje jeho súčasné možnosti a presahuje aj nutné potreby navrhovateľky.

Zročné výživné za čas od podania návrhu, t.j. od 1.2.2013 do 30.6.2015 po započítaní zaplateného výživného 2.000 EUR (za 20 mesiacov po 100,- eur od 18.6.2013 do 22.6.2015 s výnimkou mesiacov apríl 2014 a február až máj 2015) predstavuje u odporcu 1. sumu 2.300,- EUR. Súd v zmysle § 160 ods. 1 o.s.p. povolil odporcovi splácať toto zročné výživné v mesačných splátkach ako je uvedené vo výroku, spolu s určeným bežným výživným počnúc splatnosťou výživného za júl 2015 s tým, že ak splátky nebudú dodržané, stane sa splatným celý dlh.

Súd upozorňuje, že o výživnom bolo rozhodnuté na základe tvrdenia navrhovateľky, že pokračuje v štúdiu na vysokej škole, na ktorú bola prijatá bez prijímacích pohovorov, pričom ku dňu 25.6.2015 jej nebolo doručené rozhodnutie o štúdiu. V prípade, že sa táto skutočnosť nepotvrdí, vyživovacia povinnosť rodičov zanikne dňom 30.6.2015 a účastníci môžu žiadať o zmenu rozhodnutia v časti vyživovacej povinnosti aj v časti splatnosti zročného výživného

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p. a vzhľadom na to, že žiaden účastník nemal plný úspech vo veci, resp. vzhľadom na rovnaký neúspech obidvoch účastníkov (v časti 50,- EUR) súd vyslovil, že trovy konania sa žiadnemu účastníkovi nepriznávajú.

Konanie je v zmysle § 4 ods. 1 písm. g) 2 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch oslobodené od súdnych poplatkov.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou podpísaného súdu Krajskému súdu v Bratislave, dvojmo.

V odvolaní okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 42 ods. 3 O.s.p. sa musí uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v čom sa vidí nesprávnosť tohto rozhodnutia alebo postupu súdu a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že :

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstoí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti, alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 202 a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak odporca - povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zák.č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).